

Is een betere geslachts- en leeftijdsbepaling van Veldleeuweriken (*Alauda arvensis*) mogelijk (2)?

Jan Staal

In Op Het Vinkentouw, nummer 118, maart 2010, schreef ik onder andere het volgende:

Leeftijdsbepaling door middel van het constateren van tongspots in de herfst

Een zestal jaren geleden had ik contact met ringers van de Veldleeuwerikengroep uit Frankrijk (nachtvangsten). Zij beoordelen, op aangeven van de Franse ringcentrale, alle vogels met tongspots als 1kj. Aangezien het mij voor kwam dat er in Nederland hierover niets bekend was, heb ik naar aanleiding hiervan enkele honderden veldleeuweriken bekeken en gemerkt dat ze prominent aanwezige tongspots kunnen hebben en tevens in alle stadia van vervaging. Jonge vogels van vroeg in het jaar (veldleeuweriken kunnen al heel vroeg broeden) zullen waarschijnlijk in de loop van het jaar vervagende spots hebben.

Zelfs enkele vogels in het voorjaar hadden vage tongspots. Maar dan zijn ze allemaal ouder dan 1kj. Vogels in de herfst met tongspots (hoe vaag ook) heb ik als 1kj bestempeld en hadden ze geen spots als ouder dan 1kj.

Tevens heb ik contact gezocht met twee kwekers van veldleeuweriken en hen verzocht of ik de gekweekte jonge vogels mocht volgen. De gekweekte 1kj vogels hadden inderdaad tongspots en in de loop van het seizoen vervagende tongspots.

Figuur 3. Een op 14 12 2009(!) gefotografeerde vogel is waarschijnlijk een laat jong en heeft daarom nog prominent aanwezige tongspots.

Naar aanleiding hiervan kreeg ik een door mij zeer gewaardeerde reactie van Arne Hegemann, die vanuit de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek verricht naar een broedpopulatie van veldleeuweriken. Zijn reactie wil ik u niet onthouden en luidt als volgt:

'Met groot interesse heb ik jouw artikel in OHV over de veldleeuweriken gelezen. Zoals jij misschien weet, werk ik sinds 2006 aan een broedpopulatie veldleeuweriken in het Aekingerzand. Daar heb ik door de jaren heen meer dan 700 veldleeuweriken gekleurd en een behoorlijk deel van de vogels in latere jaren teruggevangen.

Omdat ook ik van een Franse ringer hoorde dat ze de tongspots gebruiken, heb ik sinds 2007 bij elke vangst van een vogel de tongspots in drie categorieën (niet, klein, groot) opgeschreven.

Helaas moet ik jou teleurstellen: De tongspots zijn absoluut niet te gebruiken om de leeftijd van veldleeuweriken te bepalen. Soms hebben jonge vogels al in augustus en september geen tongspots meer. Aan de andere kant hebben in vele gevallen zelfs vogels, welke vier jaar oud zijn, nog steeds tongspots. Een deel zelfs nog met hele duidelijke en grote tongspots!

Dus je kan de leeftijd door middel van tongspots helaas niet bepalen. Waarom er een zo groot verschil in de vervaging van tongspots is weet ik nog niet.'

Jan Staal, Orgellaan 16, 5402 PG Uden, jdmstaal@kpnmail.nl

Arne Hegemann, a.hegemann@rug.nl

In Nederland geringde Steenloper in Colombia

Nelly van Brederode, Hans Roersma & Kees de Graaf

Sinds 2000 ringen we (eerste twee auteurs) Steenlopers aan de Hondsbossche Zeewering en naaste omgeving. Dit doen we o.a. op een ringbaan in de polder achter genoemde dijk en tot nu werden ongeveer 1800 Steenlopers geringd. Sinds eind 2006 krijgen de gevangen Steenlopers, naast een metalen VT ring, ook een gele vlag en een gele markerring aangelegd. Op de gele vlag is een inscriptie met drie hoofdletters aangebracht. De gele vlag zit aan de tibia en de VT-ring en marker aan de tarsus. Op deze manier zijn inmiddels ongeveer 350 vogels geringd.